
ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM

NYHETS BREV 289 ÄLDRE VARIA 30 AUGUSTI 2016

Jakobsgratan 27 nb | Box 16394 | 103 27 Stockholm | tel 08-411 92 24 | fax 08-411 94 61
e-post: info@rehnstroem.se | www.matsrehnstroem.se

ÖPPET TORSDAGAR 15.00–18.30

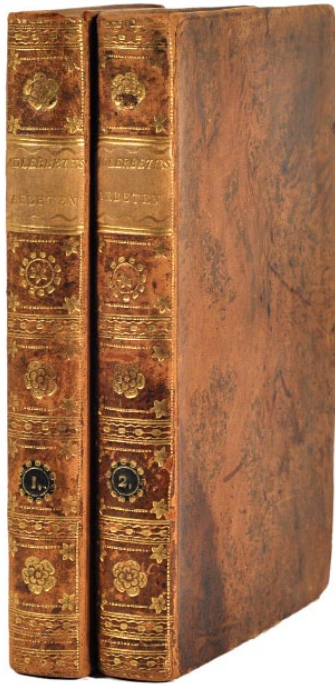
DAGENS NYHETS BREV innehåller nykatalogiserade äldre skrifter. Äldst är *Speculum mundi, thet är: werldennes spegel* från 1620 som är översatt till svenska från Cieglerus tyska original och yngst är P. G. Bergs *Svenskt konversationslexikon* i fyra volymer utgivna 1845-52. I urvalet återfinns ett antal svenska 1600-talstryck, varav två likpredikningar. Den ena hölls över Sveriges rikskansler Axel Oxenstierna, den andra över en bryggerska i Göteborg, Brita Siltman eller Sittman.

Ett fint samlingsband innehåller bland annat kemiska skrifter av Gadolin och Ekeberg och det finns även ett samlingsband med ett stort urval inlagor i Eric Ruuths process. Slutligen finns två skrifter som berör den tappra soldaten Ernst von Vegesack.

Med vänliga hälsningar!

Handwritten signature of Mats Rehnström

MATS REHNSTRÖM

1. ADLERBETH, G. J. **Poëtiska arbeten**. Andra upplagan rättad och tillökt. I-II. Sthlm, J. P. Lindh, 1802-03. 8:o. (8),388 + (4),355 s. Med graverade titelvinjetter med svanmotiv. Två samtida marmorerade skinnbd med vackert gulddekorerade ryggar, grågröna titeletiketter och små runda mörkblå nummerskyltar. Gula snitt. För- och eftersättsblad förnyade på 1860-talet. Banden med några småfläckar, liten skada i rygghuvudet på första volymen och mindre repa mitt på andra delens rygg. Första delen med enstaka fläckar och andra delen ställvis lagerfläckig. Med Otto von Feilitzens namnteckningar daterade 1862 och Daniel Gottlieb Restadius exlibris. Trevligt ex. Andra delen saknar ett blad med rubriken "Lyriska theater-stycken". ★750

Utgör en helt omarbetad utgåva av "Skald-skrifter" från 1796-97. Innehåller dramatik, dikter och några översättningar ur Vergilius. En ny upplaga utkom 1818. Restadius (1843-1909) var jurist och politiker. Hans boksamling såldes på bokauktion 1901. Exlibriset, som graverades av Adolf

Lindberg efter en ritning av Agi Lindegren, har mottot "Melius esse quam videri" - "Bättre vara än synas" och enligt meddelande till Carlander var den lilla hackspetten på trädstammen en personifikation av ägaren "som plockar i mig litet vetande".

2. BENZELIUS, E. d.ä. **Breviarium historiæ ecclesiasticæ**, veteris & novi testamenti, discentium usui destinatum, iteratis vicibus juventuti propositum, multorum desideriis expetitur, nunc demum typis descriptum & cum privilegio regio evulgatum. Strängnäs, J. Billingsley, 1695. 8:o. (20),396,(27) s. Samtida lite nött och fläckigt pergamentbd med handskrivna ryggtitel. Eftersättsbladen med röd missfärgning. Försättsbladet med samtida registeranteckningar. Något lager- och fuktfläckig med enstaka starkare fläckar. Några veck i övre hörnet. Reva i nedre marginalen på s. 187 och nagg i hörnet på s. 273. Samtida understrykningar med grönt och svart bläck samt några gamla marginalanteckningar. Med Eric Helenius förvärvsanteckning daterad den 22 mars 1696 där det framgår att han köpt boken för tre daler kopparmynt ("tribus taleris cupreis"). På bakre pärmens insida Niclas Mitander Larssons namnteckning. Med Alkvetterns och Lundsbergs skolas exlibris, det senare med bortriven överkant. ★2800

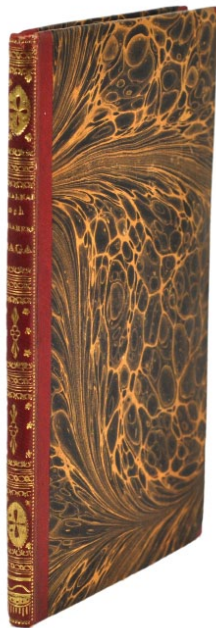
Collijn Sveriges bibliografi 1600-talet 57. Nya upplagor trycktes 1699, 1717, 1743, 1802 och 1849. Med tryckt dedikation till Karl XII som kronprins. Med hyllningar av Julius Micander, Laurentius Norrmannus, Josephus Thun och Nicolas Bergius. Benzelius kyrkohistoriska handbok om vilken "Svenskt biografiskt lexikon" skriver: "arbetet är byggt på hans universitetsföreläsningar i ämnet men

dedicerat till Karl XII som kronprins, varav den felaktiga traditionen uppstått, att det sammanskrivits för dennes räkning. Någon självständighet i uppfattning och disposition röjer arbetet icke, men det var en klar sammanfattning och kom liksom hans handbok i predikokosten, »Epitome rhetoricæ ecclesiasticæ» (1694), att i nära ett århundrade användas som lärobok. Betecknande är emellertid, att B. i denna översikt ej velat eller vågat vidröra sitt eget tidevarvs brännande frågor. Försiktighet var ett genomgående drag hos honom; han var misstänksam mot alla nyheter och överskred aldrig gränserna för den ortodoxa dogmatikens avslutade och färdiga system". Eric Benzelius d.ä. (1632-1709) var ärkebiskop åren 1700-09. Den Niclas eller Nils Mitander (1677-1741) som skrivit sitt namn längst bak i boken var farfar till Nils Mitander (1767-1841) som förvärvade Alkvettern i början av 1800-talet.

3. (BERG, P. G.) **Svenskt konversationslexikon.** I-IV. Sthlm, P. G. Berg, 1845-52. 4:o. (4),758,(2) + 313,214-15,316-872 + 231,234-859,(1) + (2),440 s. Fyra lätt nötta samtida ljusbruna hfrbd med guld- och blindpressade ryggar samt klotklädda pärmar. Grönstänkta snitt. Ett par röda pennstreck på första volymens bakre pärm. I första delen enstaka lagerfläckar och några lite starkare fuktfläckar i övre marginalen. De övriga delarna med enstaka lager- och småfläckar, mer på s. 361-64 i fjärde delen. Trevlig svit. ★2500
Från "Abborfors" till "Öxnäs". Per Gustaf Berg (1806-89) var bland annat bokhandlare, förläggare och boktryckare. Hans konversationslexikon har kallats "det första uppslagsverket med renodlat svenskt innehåll". Informationen om specifikt svenska förhållanden i de utländska lexikonerna var av naturliga skäl bristfällig, en brist som Blidenbergs svenska pionjärbete "Conversations-lexikon" (1821-26) bara delvis förmådde

fylla. Redaktionen för "Svenskt konversationslexikon" inledde sitt arbete med att sända ut en frågelista till landets präster vilka uppmanades att insända information om sina respektive pastorat. Dessa svar låg ofta till grund för den slutliga texten, vilket medför att stilen och detaljrikedomen skiftar. Christoffer Psilander har uppmärksammat att artikeln om Danmarks socken i Uppland upptar två sidor medan Uppsala stad få nöja sig med en. Tack vare de många bidragsgivarna innehåller lexikonet även en hel del information om talesätt, folktro och förklaringar av dialektala uttryck.

4. BILBERG, J. [preses] & HALPAP, L. [författare & respondent]. **Fragmentum m.scr. runici cum interpretatione vernacula, nec non aphorismi selecti.** A.a. Uppsala, (H. Keyser, 1690). Liten 8:o. (8),39,(1 blank,4) s. Läckert rött halvsaffianbd från 1800-talets första hälft med rikt guldornerad rygg och stänkta snitt. Bra inlaga med endast några små solkfläckar på s. 15. Exemplar som delvis är tryckt på fint skrivpapper. Med Carl Jedvard Bondes formklippta exlibris. Från Ericssberg. ★10000

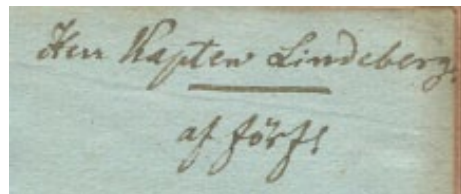
Collijn Sveriges bibliografi 1600-talet 393. Lidén Catalogus disputationum 106. Fiske Icelandic collection s. 245. Warmholtz Bibliotheca historica Sueo-Gothica 2563. Bibliotheca Rudbeckiana 738. Med tryckt dedikation till Karl XII som kronprins och hyllningar av Olof Rudbeck och Johan Bilberg. Första upplagan av stockholmsstudenten Halpaps förfalskning, med runskrift på ena sidan och svensk tolkning på den motsatta. Som förfalskare utpekades ofta Carl Lundius. I de svenska historieantikvariska kretsarna under stormaktstiden fanns ett önskan om ett svenskt runmanuskript och Halpaps fynd av en "Hjalms saga" skriven på runor var mycket välkommet. Dessa ned-

sölade och trasiga pergamentblad hade Halpap, enligt egen utsago, fått köpa av en bonde i Rasbo socken. Johan Peringskiöld, upprymd av det fantastiska fyndet, ombesörjde 1701 en påkostnad nyttgåva i folio med runmanuskriptet avbildat i träsnitt jämte fornnordisk, latinsk och svensk uttolkning. Texten publicerades återigen 1705 i Hickeys stora "Thesaurus", dock utan den svenska tolkningen. Falskariet avslöjades först 1774 av Carl Gustaf Nordin i "Monumenta suigothica vetustioris ævi falso meritoque suspecta". Sagan blev ändå 1797 översatt till franska av Ch. Pougens i dennes "Essai sur les antiquités du Nord".

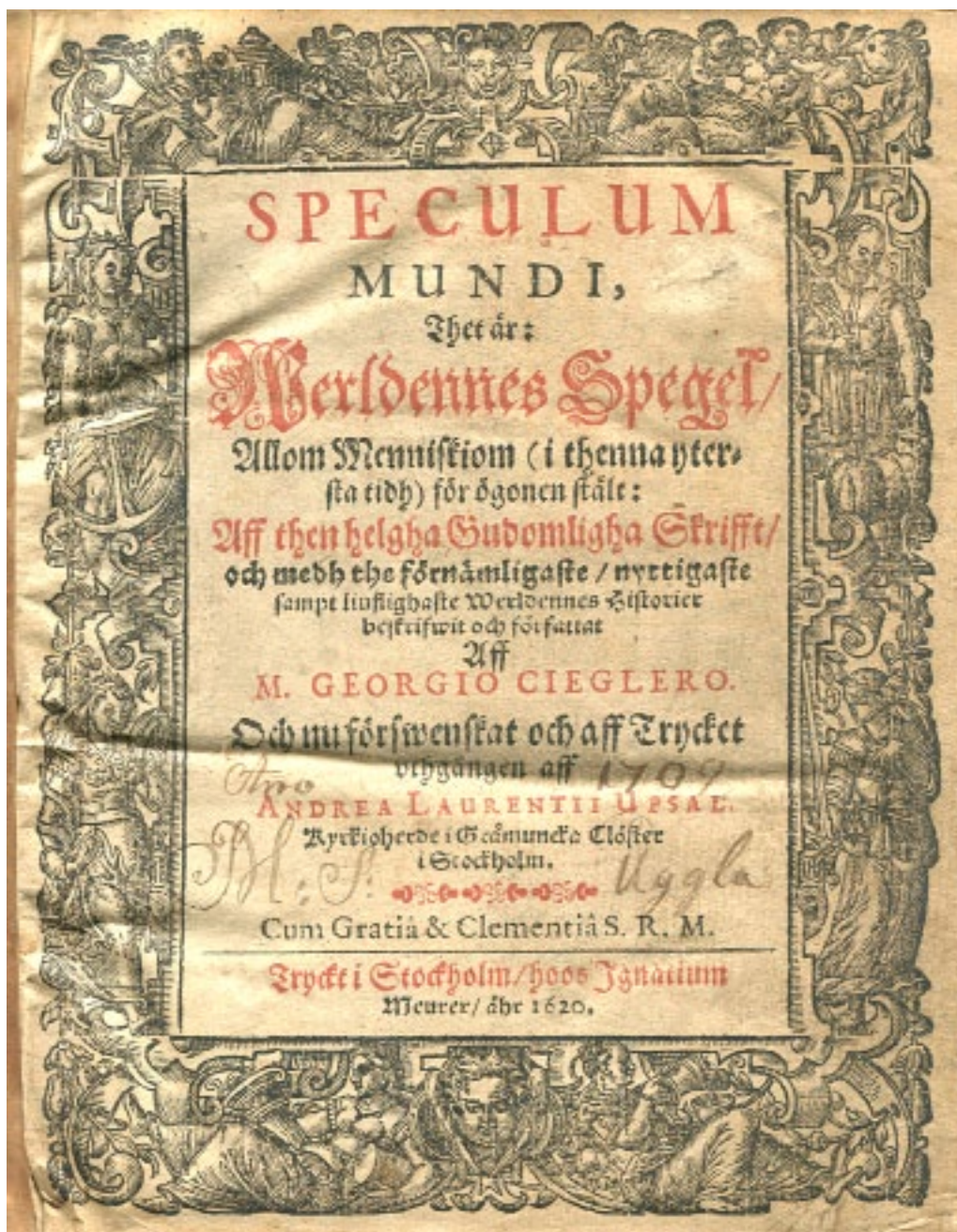
5. BRINKMAN, C. G. von. **Inträdes-tal, hållit i Svenska akademien, den 3 november 1828.** Aftryck för vänner. Sthlm, C. Deleen, 1828. 8:o. (2), 98 s. Stiligt lackat ljusbrunt hfrbd med breda svagt upphöjda bind och något blekt rikt guldornerad rygg (Hedberg). Röda snitt. Något lagerfläckig och med lite fler fläckar på titelbladet och s. 9-12. En svag fläck i övre marginalen på s. 46-50. Efter titelbladet ett medbundet främre omslag med egenhändig dedikation från författaren till kapten [Anders] Lindeberg. Med Arvid och Rosa Hernmarcks guldpressade pärmexlibris. ★2500

Separatupplaga ur "Svenska akademiens handlingar". Talarens ämne är en minnesteckning över Johan Adam Tingstadius, företrädaren på akademistolen. Denne nämns först på s. 20 efter en inledning om vitterheten, akademien och Gustav III. Svar av Johan Olof Wallin från s. 91. Carl Gustaf von Brinkman (1764-1847) var ämbetsman och diplomat, ledamot av både Svenska akademien och Vetenskapsakademien.

Han debuterade som skönlitterär författare i Tyskland redan 1789 under pseudonymen "Selmar". På svenska framträdde han inte i vittra sammanhang förrän i mitten av 1820-talet och är mest känd som vän till Tegnér och andra författare. Brinkman var också en ivrig bok- och autografsamlare och byggde upp en av de finaste bok- och handskriftssamlingarna som funnits i Sverige. Biblioteket donerades efter hans död till Uppsala universitetsbibliotek och hans stora handskriftssamling placerades hos Trolle-Wachtmeister på Trolle-Ljungby i Skåne. Vid denna tid var Anders Lindeberg (1789-1849) utgivare av "Stockholms posten" och hade kontakt med Brinkmans vän Leopold. Några år senare när Lindeberg radikaliserats var Brinkmans uppfattning om denne mycket negativ.

6. CIEGLERUS, G. **Speculum mundi, thet är: werldennes spegel/ allom menniskiom (i thenna ytersta tidh) för ögonen stält: aff then helgha gudomliga skriff/ och medh the förnämligaste/ nyttigaste sampt liuflighaste werldennes historier beskrifwit och författat.** Och nu förswenskat och aff trycket uthgången aff Andrea Laurentii upsal. Sthlm, I. Meurer, 1620. 4:o. (8), 347, 350-474, 473-621, (1) s. Titelsidan tryckt i rött och svart och med ståtligt ramverk. Titelbladets baksida med riksvapnet omgivet av lejon. Texten inom typografiskt ramverk. Samtida nött och solkigt pergamentband på tunna träpärmar. Handskriven ryggtitel. Spricka överst i bakre ytterfals och bakpärmens pergament skadat så att träet tittar fram överst. Innerfalsarna förstärkta med pergamentremсор. Sprucken i häftningen i början och mot slutet, så att de första och sista sidorna är nästan loss och s. 617-18 helt loss. Några rivna hörn och marginalnaggas. En del gamla bläckunderstrykningar. Titelbladet med solk och naggar i marginalerna. En vaxljusfläck har orsakat ett hål i övre marginalen på s. 51 och fläckat omkringliggande sidor. Fläckar i övre marginalen från s. 453 och framåt. Bladet s. 467-68 har två hålsador med bokstavs förluster. Axel Edings namnteckning på båda pärmarnas insidor och på övre snittet sannolikt hans inbrända monogram "AE". Titelbladet med M. S. Ugglas namnteckning daterad 1709. John Papes i Helsingborg namnteckning och exlibris. Ett maskinskrivet katalogkort löst bilagt. ★5000

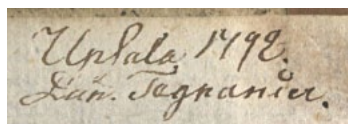
Collijn Sveriges bibliografi 1600-talet 168. Collijn har inte uppmärksammat hoppen i pagineringen. Med tryckt dedikation till Maria Eleonora från översättaren som var pastor i "gråmuncka clöster", det vill säga Riddarholmskyrkan i Stockholm. Han översatte ytterligare ett par tyska teologiska verk till svenska och skrev en liten "underwijsning om nyåarsgåfwor" som trycktes 1622. Georgius Cieglerus eller Tegelmeister (1551-1633) föddes i Reval och dog i Königsberg. Han var bland annat kyrkoherde i Dassow och senare Schönberg i Mecklenburg-Vorpommern. Hans "Welt spiegel" trycktes första gången i Riga 1599. Den översattes även till danska 1648, holländska 1654 och ungerska 1701.

7. **Confessio fidei.** Thet är: then christeliga troos bekenneelse hwilka gudz försambling uthi Sweriges rijke allmänneliga trodt och bekänt hafwer/ ifrå thet evangelij sanning/ uthi konung Gustafs/ höghlofligh ihugkommelse/ regementz tijdh/ uthur thet påweska mörkret/ igenom gudz nådh/ åter kom i liuset igen. Och sedan anno &c. 72 under sal. konung Johans regering/ i Ubsala allmenne prästemöte på nytt bekräftigat. Men sidst och ytterligare åhr etc. 93 uthi thet christeliga och frija concilio thersamme städz hållet/ aff alle rijkens ständer/ medh underskrifning och insegel stadfast: såsom och sedermeuro medh kongl. och furstl. försäkringar/ privilegier, stadgar och riksdags besluth/ confirmerat. Allom christrognom och wårom effterkommandom til

trogna underwijsning/ helsosamma styrkio och oryggeligit testamente: Så och alla them som thenna christeliga bekännelsen wedertaga wele/ til een regla och rättesnöre/ ther effter the sigh hålla måge. Ther hoos föllier en wägwijsare till then sanna christeliga religionen och rätta catholiska kyrckian. Strängnäs, Z. Brockenius, 1657. 8:o. (24),104,(23) s. Ngt nött hfrbd från 1700-talets andra hälft med upphöjda bind, sparsamt guldornerad rygg, infärgat svart titelfält och stänkta snitt. Ryggskinnnet ytligt nött på bind, titelfält och falsar. Stötta pärmhörn. Obetydliga lager- och småfläckar. Titelsidan småsolkelig och några större fläckar i övre marginalen och texten på s. (5-6) i början. Nära skuren på några få ställen. Några anteckningar från 1800-talet på sista sidan. Med G. Thörns namnteckning. ★3750

Collijn Sveriges bibliografi 1600-talet 186. Första upplagan av denna bok, som innehåller de vid Uppsala möte 1593 fattade besluten och ett omtryck av den Augsburgska bekännelsen, trycktes i Stockholm av Andras Gutterwitz 1593-94. Föreliggande utgåva innehåller dessutom en del kompletterande religionsstadgar beslutade vid olika riksdagar etc. På slutet finns en "Wägwijsare til then sanna christeliga religionen, och retta catholiska kyrckian/ för then stormechtigste högborne furstinna och frw/ drottning Christina/ sampt andre menniskior/ ehwad nampn the helst hafwa kunne/ som åstunda lära wägen om then rena saliggörande troon/ och sina nödigste christendoms styckien. Effter samtals form sammansatt medh kortte frågor och swar".

8. GADOLIN, J. **Inledning til chemien**. Åbo, Frenckellska boktryckeriet, 1798. 8:o. (4),150,(1) s. + SÆGERSTEDT, A. J. **Inledning til kunskapen om de jordiske kropparne**, med afseende på deras kännemärken, egenskaper och nytta uti naturens hushållning samt det almänna lefvernet. Strängnäs, 1798. 8:o. (8),213,(3) s. + (EKEBERG, A. G.) **Försök till svensk nomenklatur för chemien**, lämpad efter de sednaste upptäckterne. Uppsala, J. F. Edman, 1795. 8:o. 31 s. Ganska nött samtida hfrbd med guldornerad rygg, brun titeletikett av glättad papp och stänkta snitt. Titeletiketten med liten fläck. En liten nummeretikett på insidan av främre pärmen. I det första arbetet en mindre fläck i texten på s. 55. Det andra arbetet med någon enstaka marginalanteckning och det sista bladet med en reva i övre marginalen. Med Dan. Tegnanders namnteckning daterad Uppsala 1792 och signaturen "E R T" på försättsbladet. Trevligt samlingsband. ★8500

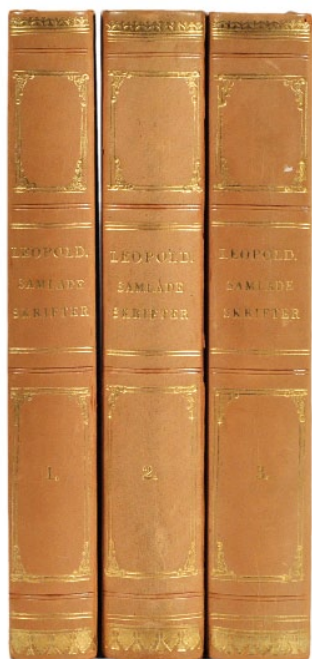
Den finska kemisten Johan Gadolin (1760-1852) studerade i Åbo under P. A. Gadd och senare framförallt under Torbern Bergman i Uppsala. Han samarbetade även med Gahn och Scheele. Gadolins viktiga "Inledning", som publicerades i samband med hans tillträde som kemiprofessor i Åbo, användes flitigt av studenterna vid universiteten i Norden och utgår från Fourcroy och Lavoisier. Den har kallats den första moderna textboken i kemi i Norden. Det andra arbetet har en tryckt dedikation till Nils von Rosenstein. Läkaren, prästen och skriftställaren Albrecht Julius Segerstedt (1763-1815) utnämndes 1795 till lektor i naturalhistoria vid gymnasiet i Strängnäs. I samband härmed arrenderade han gymnasieboktryckeriet i staden och utgav därifrån en lång rad skrifter, av vilka han själv författade eller översatte åtskilliga. Som skriftställare spände han över ett stort område; bland de ämnen han behandlade var medicin, brännvinsbränning och kyrkliga frågor. Anders Gustaf Ekeberg (1767-1813) var docent och laborator i kemi vid Uppsala universitet. Hans "Försök till en svensk nomenklatur för chemien" skrevs tillsammans med Pehr von Afzelius enligt "Svenskt biografiskt lexikon" som vidare menar att här "förekomma för första gången väte, kväve och syre som namn på de gaser, vilkas kemiska beskaffenhet utretts genom Lavoisiers undersökningar över förbränningens natur. Det är alltså E., som har förtjänsten om dessa förträffliga ords införande i vårt språk". Daniel Tegnander (1767-1838) påbörjade sina studier i Uppsala 1791 och var uppenbarligen naturvetenskapligt intresserad men valde prästbanan och slutade som pastor i Ragunda. Han var känd för sina kunskaper inom svartkonsten.

9. HOF, S. **Swänska språkets rätta skrifsätt** med sina bewis förestält och till kongl. swänska Wettenskaps academien framgifwit. Sthlm, J. Merckell, 1753. 8:o. (16),284,(7) s. Ng't nött samtida hfrbd med upphöjda bind och mycket sparsamt blindpressad dekor. Rödstänkta snitt. Titelbladet med några småfläckar. Delvis lätt bruntonad och med flera fuktfläckar, främst i övre marginalen. Litet hål överst på s. 11-14. Övre yttre hörnet brännskadat från s. 281 till slutet. Vid inbindningen har s. 85-86 har bytt plats med s. 132-33, vilket anges på respektive platser i bläck med samtida hand. Med flera gamla namnteckningar på främre pärmens insida, bl.a. Carl Smedmarks. ★4000

The Hannås collection 306. Hammarsköld Förteckning s. 22. Innehåller en subskribentförteckning på sju sidor. Med tryckt rekommendation av biskop Juslenius daterad den 15 mars 1750 och enligt Natanael Beckman författad mellan åren 1748 och 1750. "Svenskt biografiskt lexikon" skriver att Sven Hof (1703-86) var "en snillrik språkteoretiker, obestriddigt överlägsen alla sina samtida" och i ovanstående bok "företräder han åsikter i rättstavningsfrågan, som blev moderna först mot slutet av 1800-talet". Lindroth kallar skriften "ett vidlyftigt och förnuftigt arbete".

10. (LAGERFELDT, I.) **Manifest; förklarandes orsakerne/ som kongl: may:tt til Sverige/ &c. beweekt och nödgat hafwe/ at resolvera till krijgs/ och förswara medh wapn/ sin/ sitt rijkes och sine undersåtares undertryckte rätt/ emot sin frändes och naboos/ konung Christians then 4des aff Danmark/ fiendtlige och wåldsamme attentater.** Sthlm, H. Käyser, 1644. 4:o. (117,3 blanka) s. Svart klbd med grön titeletikett (Wilh. Johansson, Uppsala). Gamla blåstänkta snitt. Enstaka små lager- och rostfläckar. Blad LI och M-arket något mer fläckade. Det avslutande blanka bladet solkigt. Gammal handskriven paginering i övre hörnet. Bra ex. med Kurt Winbergs exlibris och dennes bibliografiska anteckningar. ★1500

Warmholtz Bibliotheca historica Sueo-Gothica 4164. Klemming Sveriges förhållanden s. 65-66. Trycktes även på tyska, latin och holländska. Israel Fortelius (1610-84) adlades Lagerfeldt 1646, var diplomat samt en av Axel Oxenstiernas närmare medarbetare. Han deltog bland annat som sekreterare vid fredsunderhandlingarna vid Brömsebro 1644-45. I föreliggande "Manifest" beskriver han för skälen till kriget mot Danmark och förklarar Torstenssons angrepp.

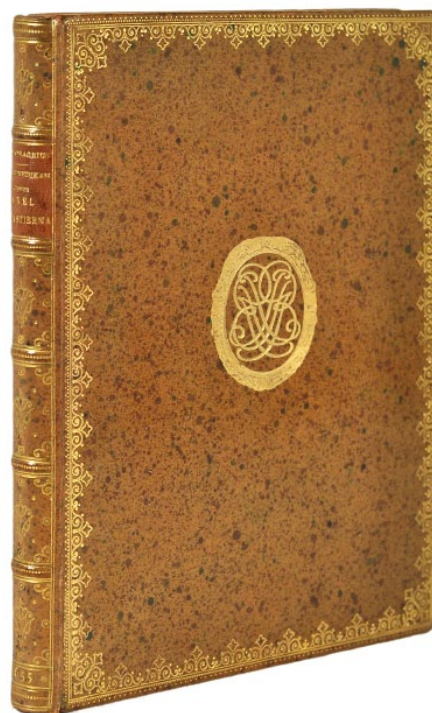

11. LEOPOLD, C. G. (af). **Samlade skrifter.** I-III. Sthlm, C. Deleen och J. G. Forsgren, 1800-02. 8:o. (28),338 + (2),428,(6) + (8),477,(1 blank,2) s. Med grav. titelvinjetter. Tre obetydligt nötta ljusbruna hfrbd från 1900-talets första hälft med gulddekorerade ryggar och vackert marmorerade snitt. Alla tre volymerna har återkommande fuktränder i både övre och nedre marginalen, vilka är lite starkare i mitten av första delen. En smutsfläck på s. 386 i andra delen. Några anteckningar och understrykningar i blyerts i andra och tredje delen. I första delen på s. 219 en samtida anteckning i bläck om Johan Stenhammars död vid Leopolds tal över denne. ★1500

Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 151 för "Oden" i del I, s. 159 för "Supliken" och s. 185 för "Virginia", båda i del III. En andra omarbetad upplaga utkom 1814-16 och utvidgades med ytterligare tre delar 1831-33. Versionen med utbytesbladet med texten "Den falska!" på s. 61 i del I. Med den tryckta dedikationen till Gustav IV Adolf i den ovanliga

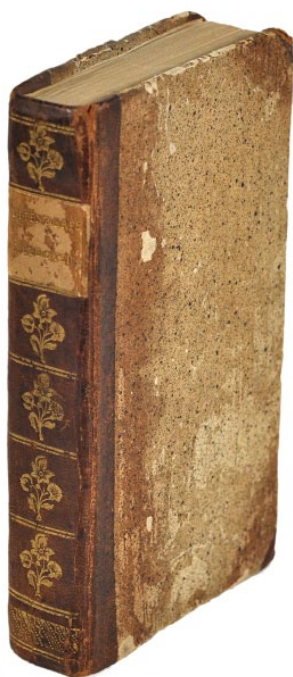
varianten: "För eder majestäts fötter nedlägges i djupaste underdånighet samlingen af mina svaga skrifter." (Se "Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen" 1920, s. 87).

12. [Oxenstierna] EMPORAGRIUS, E. G. **Christeligh lijk-predikan/** som närwarande hans kon. m.t alles vår nådigeste konung och herre/ hennes k.mt. alles vår nådigeste drottning/ furstelige personer/ Sweriges rijkes höga embetes män och råd/ så ock rijksens ständer/ samt andre åtskillige/ främmande och inheemske/ til ett stoort och anseende antaal. Uthi Stockholms doomkyrkia/ på thet åhret Christi M. DC. LV. then XVIII. martii, tå then höghwålborne herre och store rijksens minister, herr Axel Oxenstierna/ grefwe til Södre-Möre/ frijherre til Kimitho och Nynäas/ herre til Fijholm och Tydöön/ &c. riddare/ fordom Sweriges rijkes råd och cantzler/ fullmechtigh legat i Tyskland/ och thet evangeliske förbundz thersammas-tädz director, så ock laghman öfwer Wäster Norlanden/ lapp marcken/ medh Herdalarna och Jämteland/ &c. christ- och prijseligh i

åminnelse/ ther sammastädes med wederbörligh solemnitet begroffs/ bleff hållen. Sthlm, I. Meurer, (1655). 4:o. (8), 144. (11) s. Elegant lackat stänkdekorerat ljusbrunt skinnbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg, tegelröd titeletikett i marokäng, förgyllda ramverk på pärmarna, kantdekor och inre denteller (Hedberg, osignerat). Helt guldsnitt. Ryggen obetydligt blekt. Inlagan har blivit tvättad men har fortfarande en del svaga fläckar. De två dedikationsbladen med lagade nedre yttre hörn och det första av dem med en liten lagning i texten med bokstavs förlust. Lagat nedre yttre hörn även på s. 3-4, 11-12, 19-20 och 27-28. Litet lagat yttermarginalhål på s. 105-06. Med Gustaf Bernströms guldpresade pärmexlibris. ★6000

Warmholtz Bibliotheca historica Sueo-Gothica 7391. Med fylliga personalier på s. 91-144. Den avslutande opaginerade sidorna utgörs av en tacksägelse på en sida och I. Lagerfeldts "Epitaphium magno Sveciæ cancellario".

13. PUFENDORF, S. (von eller OLIVEKRANTZ, J?). **Sam. Puffendorfs anecdoter om Sverige,** eller hemliga underrättelser, hörande till drottning Christinas och Carl x:s, men i synnerhet till Carl xi:s historia. Öfversättning från fransyskan. Sthlm, Ecksteinska boktryckeriet, 1822. 12:o. (4), 308 s. Ngt nött samtida hfrbd med guldornerad rygg och ljusbrun titeletikett samt blekta gula snitt. Mycket lätt bruntonad och solkig. Lätta fuktfläckar fram till s. 12 och enstaka fläckar, t.ex. på s. 42-43. Ett hål i paginasiffrorna i övre marginalen på s. 57-58. Flera småaggas i yttermarginalen t.ex. på s. 63-64, 87-88 och 111-12. Med C. von Feilitzens namnteckning på titelbladet och ett monogram på försättsbladet med initialerna "GvF" [?], Otto von Feilitzens namnteckning från 1862 och Karl R. Nordströms från 1902. ★900

Setterwall Svensk historisk bibliografi 2451. Översatt av Carl Nyrén 1751 men utgiven först 1822 av P. A. Wallmark. Angående författarskapet har diskussionen varit livlig.

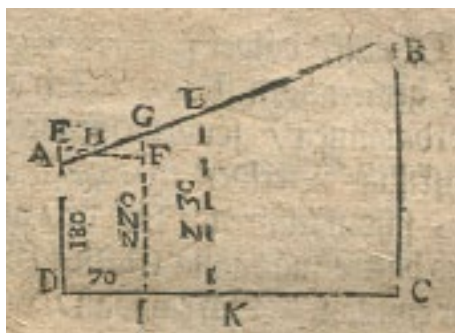

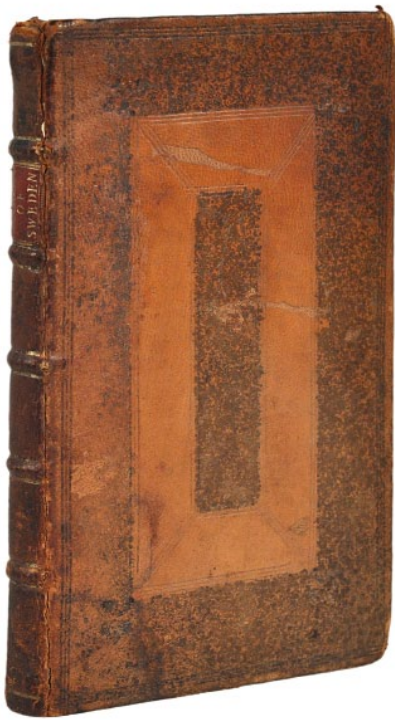
14. (PUFENDORF, S. von eller OLIVEKRANTZ, J?) **Les anecdotes de Suede ou l'histoire secrete des changements arrivez dans la Suede.** Sous le regne de Charles XI. Haag, chez C. Charpentier, 1716. 8:o. (4), 186 s. Titelbladet tryckt i rött och svart. + ROBINSON, (J). **Memoires de mr. de Robinson, contenant l'etat present de la Suede.** Nouvelle edition augmentée de **La Suede redressée dans son veritable interest.** London, chez Tim Goadwin, 1718. 8:o. (4), 123, (3), 125-69 s. Ngt nött samtida ljusbrunt hfrbd med upphöjda bind, svag blindpressad dekor och två lite skadade pappersetiketter på ryggen. Rödstänkta snitt. Bakre pärmens papper med skada. Enstaka småfläckar. Titelbladet till första arbetet lätt solkigt. Några små fuktfläckar i övre marginalen. Andra arbetet lätt bruntonat och med ett par småfläckar på titelbladet och följande blad, en fuktfläck på s. 12-13 och små rostfläckar på s. 150 respektive 168. Första titelbladet med stpl "Bibl. Einsiedel. Reibersd.". En anteckning "coll. cat." på frampärmens insida antyder att boken tillhört Gustaf Bernströms bibliotek. Rolf Karlboms namnteckning från 1965. *2750

Warmholtz Bibliotheca historica Sueo-Gothica 6835 för första arbetet. Han nämner två upplagor samma år och hade inte sett denna, tryckt i Ulm med fingerad tryckort Haag. Diskussionen har varit livlig om författarskapet. Warmholtz 6709 respektive 8470 för det andra arbetet. ESTC N10513 påpekar att tryckorten är falsk och boken sannolikt trycktes i Tyskland. Originalet, "An account of Sueden", utkom första gången 1694 och i fransk översättning första gången 1695. Det har ett nytt titelblad före s. 125 med "La Suede redressée dans son veritable interest" som har annan okänd författare och utkom separat 1682. Enligt Warmholtz är den texten ett "försvar af garantie tractaten som kon. Carl XI slöt med General staterne år 1681 och med hvilken Frankrike visade sig ganska missnöjd". John Robinson (1650-1723) var präst och diplomat. Han blev kaplan vid engelska beskickningen i Stockholm 1680 och var i Sverige ända till 1709. Han ledde 1700 förhandlingarna om Haagtraktatens förnyande och åtföljde samma år Karl XII på dennes fälttåg till Narva. Han slutade sina dagar som biskop i London. Boken har tillhört Schlossbibliothek der Grafen von Einsiedel auf Reibersdorf, vilket såldes på auktion i Leipzig 1928.

15. RAAM, P. N. **Then swenske åkermätningen,** eller ortuga deelo book/item, een lijten tractat, om staaff och råå/ och thes beskaffenheet. Allom them til nytto/ gagn och underrättelse/ som emillan sigh och sine grannar förmedlest räknekonsten/ åker och äng/ hagar/ skogh och marck/ effter öre och ortigh deela willia. Uptänckt och sammanskrifwen. Strängnäs, Z. Brockenio, 1670. 8:o. (16), 110, (1) s. Med flera illustrativa figurer och tabeller i texten. Tagen ur band och insatt i klistermarmorerat pappomslag från slutet av 1800-talet eller början av 1900-talet. Lätta lagerfläckar. Några enstaka smärre fuktfläckar i nedre yttre hörnet, vilket är lite nött och har blivit avrundat. Rättelser införda med bläck. *3000

Collijn Sveriges bibliografi 1600-talet 753. Tryckt dedikation ställd till jurister ansvariga för "doomwäsendet på landet". Det finns en annan variant ställd till hovrättens ledamöter. Med en tvåsidig rekommendation av Uppsala professorerna P. Fontelius och J. Fornelius samt en hyllningsvers av Daniel Duxæus. I förordet tackar författaren Gustaf Rosenhane för ekonomiskt bistånd i arbetet med författandet av denna den äldsta svenska läroboken i lantmäteri.

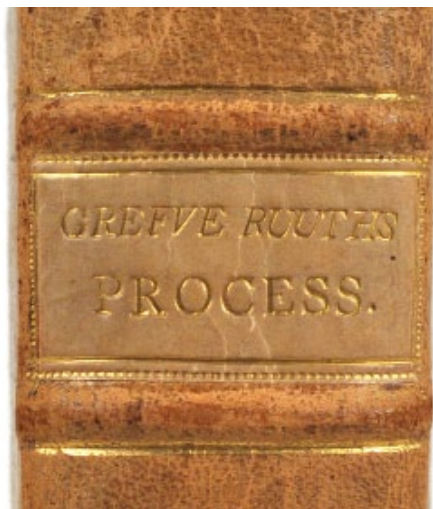

16. (ROBINSON, J.) **An account of Sueden:** together with an extract of the history of that kingdom. London, printed for T. Goodwin, 1694. 8:o. (12), 196 s. Trevligt om än ngt nött samtida marmorerat skinnbd med upphöjda bind, guldlinjerad rygg och röd titeletikett i marokäng samt rödstänkta snitt. Pärmarna med blindpressad dekor och olikfärgade fält i spegelbandsdekor. Främre falsen sprucken men pärmen sitter fast i bindgarnen. Smutstitelbladet solkigt med två hål vid ryggen. Trycksvärtestråk på titelbladets baksida. Några små bläckfläckar på uppslaget s. 4-5. Tråkiga fläckar i nedre marginalen på s. 151 och 154-55. Sista sidan solkig. Gammal biblioteksnumrering på frampärmens insida. Bra ex. ★3000

Warmholtz Bibliotheca historica Sueo-Gothica 6709. ESTC R12230. Första upplagan. Smutstitelbladets baksida med reklam för "An account of Denmark". Boken utkom under de närmaste decennierna i ett flertal upplagor och översattes även till franska och holländska.

Den blev därmed av mycket stor betydelse för omvärldens kännedom om Sverige. John Robinson (1650-1723) var präst och diplomat. Han blev kaplan vid engelska beskickningen i Stockholm 1680 och var i Sverige ända till 1709. Han ledde 1700 förhandlingarna om Haagtraktatens förnyande och åtföljde samma år Karl XII på dennes fälttåg till Narva. Han slutade sina dagar som biskop i London.

17. [Ruuth] **Protocoller hållne uti kongl. maj:ts och rikets Kamar-revision,** angående hans excellences, general-gouverneurens, academie-cantzlerens, riddarens och commendeurens af kongl. maj:ts orden högwälborne herr grefwe Eric Ruuths redogörelse för hans excellences finance-förvaltning. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1794. 4:o. 354 s. + **Kongl. maj:ts och rikets Kammar-revisions utslag,** rörande åtskillige delar af hans excellences, general-gouverneuren, riddaren och commendeuren af kongl. maj:ts orden samt riddaren af kongl. Wasa-orden, högwälborne grefwe, herr Eric Ruuths redogörelse för hans

excellences hafde finance-förvaltning. Gifwit den 28 martii 1795. Sthlm, A. Zetterberg, (1795). 4:o. 22 s. + (SEGERSTRÖM, L.) **Stormäktigste allernådigste konung!** Wid början af eders kongl. maj:ts regering blef det en högst vigtig omsorg, at winna redo uti finance-förvaltningen och rikets statswerk, [=inledning]. Sthlm, A. Zetterberg, 1795. 4:o. 24 s. + (SEGERSTRÖM, L.) **Stormäktigste allernådigste konung!** Då lagstiftaren wisligen föresett, hwad allmänna erfarenheten vidare oafbrutit besannat, [=inledning]. Sthlm, A. Zetterberg, 1795. 4:o. 8 s. + (EDMAN, E.) **Stormäktigste allernådigste konung!** At uti et utslag, som enom emotgått, å högre ort söka ändring och rättelse, är så mycket mindre brottsligt, [=inledning]. Sthlm, A. Zetterberg, 1795. 4:o. 8 s. + **Kongl. maj:ts nådiga utslag af den 14:de julii 1795,** uppå hans excellences herr general-gouverneuren, academie-cancelleren, riddaren och commendeuren af kongl. maj:ts orden, högwälborne grefwe Eric Ruuths underdåniga besvär, öfwer kongl. Kammar-revisionens den 28 martii 1795

gifne utslag, rörande åtskillige delar af hans excellences finance-förvaltning; samt kongl. maj:ts i samma ämne til kongl. Kammar-revisionen aflåtné nådiga skrifwelse, af den 17 juli 1795. Sthlm, A. Zetterberg, 1795. 4:o. 14 s. + **Protocoll, hållit uti kongl. maj:ts och rikets Kamar-revision måndagen den 20 juli 1795.** [=rubrik]. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1795. 4:o. (6) s. + **Fortsättning utaf kongl. maj:ts och rikets Kammar-revisions protocoller,** angående de af hans excellence, general-gouverneuren, academiæ cantzleren, riddaren och commendeuren af kongl. maj:ts orden, högwälborne grefwe herr Eric Ruuth uti dess redogörelse öfwer finance-förvaltningen, afförde 324.693 r:dr, 35 ss 7 runstycken. Sthlm, A. Zetterberg, 1795. 4:o. (2), 40 s. + **Kongl. maj:ts och rikets Kammar-revisions ändtelige utslag,** rörande en uti hans excellences, general-gouverneuren, academiæ cantzleren, riddaren och commendeuren af kongl. maj:ts orden samt riddaren af kongl. Wasa orden, högwälborne grefwe herr Eric Ruuths redogörelse för finance-förvaltningen, afförd post af 324.693 r:dr, 35 ss 7 runstycken. Gifwit den 31 october 1795. Sthlm, A. Zetterberg, 1795. 4:o. (8) s. + (EDMAN, E.) **Stormäktigste allernådigste konung!** Då jag nu åter efter anwising, nalkas eder maj:ts thron, där nåd och rättwisa hwarje undersåte tildelas, [=inledning]. Sthlm, A. Zetterberg, 1796. 4:o. 40 s. + **Protocoller, hållne uti kongl. maj:ts Högste domstol** eller justitiæ-revision, öfwer beswärsmålet emellan en af rikets herrar, general-gouverneuren m.m. wälborne grefwe herr Eric Ruuth å ena och advocat-fiscals embetet i kongl. maj:ts och rikets Kammar-revision å andra sidan, rörande de af herr grefwen och general-gouverneuren, i redogörelsen för dess finance-förvaltning, afförde 324.693 riksd:r 35 ss 7 runst. Sthlm, A. Zetterberg, 1796. 4:o. 51 s. + **Kongl. maj:ts utslag** uppå de beswär, en af rikets herrar general gouverneuren i Pomern, Gripsvalds academie cantzler, [=inledning]. Sthlm, A. Zetterberg, 1796. 4:o. (4) s. + (SEGERSTRÖM, L.) **Hans excellence herr general-gouverneuren m.m. grefwe Eric Ruuths underdåniga ansökning** til kongl. maj:t, hörande til conceille-protocoll af den 29 april 1796. [=rubrik]. Sthlm, A. Zetterberg, 1796. 4:o. (4) s. + **Handskrift.** Avskrift av föregående arbete. (5) s. Samtida lätt nött ljusbrunt hfrbd med fem upphöjda bind och ljusgul titeletikett med texten "Grefwe Ruuths process" samt stänkta snitt. Ryggen lite blekt och med några småfläckar samt en liten skada nederst. Mindre bläckfläckar på frampärmen. Något lagerfläckig, främst i marginalerna. Även snitten är lagerfläckiga. Efter Edmans andra arbete är fyra blad skrivpapper medbundna, som dock är oskrivna. Likaså sitter ett ark skrivpapper medbundet i slutet, varav fem sidor med samtida anteckningar. Det sista arbetet (som också finns i handskrift) är löst inlagt och skuret i något mindre format. Från Sjöholm med Adam Lewenhaupts exlibris och Björn Helmfrids namnteckning 1950. *4500

Bring Rättegångshandlingar 762:1, 3-10, 12 och 15-18. Setterwall Svensk historisk bibliografi 3347 för det första arbetet. Tjugotre handlingar utkom i målet. Eric Ruuth (1746-1820) gjorde först en militär karriär innan hans statsmannabana inleddes. Hans karriär gick sprikrakt uppåt och som en av Gustav III:s gunstlingar blev han 1786 statssekreterare vid Handels- och finansexpeditionen och Georg Adlersparre kallar honom "en förtjent och konungen orubbligt trogen och tillgifven embetsman". Efter Gustav III:s död startades en process mot Ruuth rörande 324693 riksdaler riksgälds, som det saknades kvittenser för. Ruuth visade på 8 reversaler med namnet Gustaf skrivet på som motbevis, men dessa godtogs inte och han blev återbetalningsskyldig för beloppet. Ruuth hade stora industriella intressen och ägde 2/3 av Höganäs bruk, ett gjuteri Helsingborg och Ryds bruk i Småland.

18. [Siltman] FLORANDER, J. H. **Een christeligh lijk-predijkan/** öfwer then fordom edle/ gudfruchtige/ ähre- och dygderijke matrona/ hustru Brita Siltmans hwilken uthi een stadigh troo och wisz tilförsicht uppå wår frelserman Jesum Christum/ saligen i herranom affsompnade then 30 januarij, åhr 1671. Och hennes sal. lekamen medh wederbörligh pryding och lijk-process, beledsagades til sin hwijlokkammar uthi Gustavi kyrckia i Götheborg/ then 21 majj, samma åhr/ ther til then stora gudz och wår frelsares Jesu Christi härliga uppenbarelse på then ytersta dagen at hwijla/ och een frögdefull upståndelse til thet ewiga lijfwet/ medh alla christtroгна gladeligen förbijda. Göteborg, A. Grefwe, 1672. 4:o. (76) s. Marmorerat skinnbd i äldre stil med upphöjda bind, guldornerad rygg och ramtryck i guld på pärmarna (Fr. Ljunggren, Göteborg). Binden lite nötta och

pärmarna bågnade. Enstaka småfläckar och några små blyertsstreck. Pappret lite mörktonat i yttersta marginalerna. Titelbladet lite solkigt i yttre margin-

alen och med naggar och lagningar i innermarginalen. Liten trycksvärtefläck på blad D1 och liten fuktfläck på blad G2-G3. Sista bladet med lagning i inre marginalen. Med Oscar L. Isacson's namnteckning från 1940 och Dan Korn's från 2004. ★3750

Oscar L. Isacson
1940

Engström Amund Grefwe s. 119 med felaktig kollationeringsuppgift. Brita Siltman föddes 1586 på fädernesgården Partille. Fadern var hövitsmannen Anders Håkansson Hök av Partille. Hennes första make Allert Siltman eller Sittman, borgmästare i Nylöse, dog 1619. De fick sju barn, varav fyra fortfarande var i livet. Nytt äktenskap ingicks 1621 med handelsmannen Hans Schrifwert, och de fick två söner som båda redan hade avlidit. Efter sin andra makes död drev Brita Siltman bland annat bryggeri i Göteborg. Johannes Florander (1617-1707) var domprost i Göteborg. Amund Grefwe var Göteborgs första boktryckare och började sin verksamhet i staden 1650 och dog 1677. Oscar L. Isacson (1874-1942) var namnkunnig boktryckare i Göteborg.

19. SPEGEL, H. **Åtskilliga poëtiska skrifter:** bestående uti Guds werck och hwila, Thet öppna, tilslutna och återwundna paradiset, jämte Salomons wishet och härlighet, tilförne särskilt utgångna: nu åter, effter mångas åstundan, här sammanfogade med thess Emblematis Lincopiensibus, och Horologio regio, hwilka förr icke varit tryckte, samt några rim wid högstsalig konung Carl then xites biläger, och thes med Danmarck slutne frid. Hwartil, såsom ett företal, auctoris utförliga lefwernes beskrifning är författad. Norrköping, C. F. Broocman, 1745. 4:o. (6), 26, (26), 1-298, (10), 1-73, (1 blank, 1), 74-160, (2), 1-34, (4), 1-41, (1), 1-28, (24) s. Titelsidan tryckt i rött och svart. Samtida hfrbd med upphöjda bind och blank rygg. Blåstänkta snitt. Ryggen något nött och frampärmen med ett par brytmärken. Enstaka fläckar, t.ex. en rostfläck på s. 48 i fjärde sidföljden. Titelbladet med vertikalt veck och minimal fläck i nedre marginalen. Näst sista registerbladet med pappersbrist i nedre marginalen och sista bladet med en liten marginalreva. G. W. Barchæus namnteckning på pärmens insida. Ur Anders Granaths bibliotek. ★2500

”Guds werck och hwila” utkom första gången 1685. Levernesbeskrivningen är författad av H. J. Sivers och trycks liksom ”Emblematibus Lincopiensibus” och ”Horologio regio” för första gången. I början finns ett anonymt företal om (4) sidor vilket oftast verkar var bundet efter s. 160 i femte sidföljden.

20. STIERNHIELM, G. **Musæ suethi- zantes**, thet är: sång-gudinnor/ nu först lärande dichta och spela på svenska. Tedde i någre små wärck och dichter/ som på andra sijdan förmäles. Å nyo uplagde af Bengt Höök med egen bekostnadt/ åhr 1688. Sthlm, L. Wall, (1688). 4:o. A4-N4 = (104) s. + COLUMBUS, S. **Bibliske werld**/ samtpt andre hans poetiske skriffter/ med flijt sam- blade/ och andre resan uplagde. Sthlm, J. G. Eberdt, 1687. 4:o. A4-Q4 = (136) s. Med träs- nittsvinjett på titelbladet och tryckta noter i texten. Ngt nött stänkdekorerat samtida

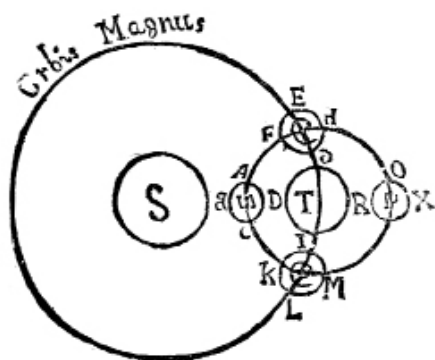
skinnbd med upphöjda bind och stänkta snitt. Pärmarna med dubbla ramlin- jer och utsidor som veckats sig och visar tecken på att ha varit utsatta för fukt. Inlagan som vanligt med en del lagerfläckar, mer i det andra arbetet, som även har ett litet hål i blad J2 med liten textförlust och en större pappersförlust i yttermarginalen på blad K2. Med ägaranteckning daterad den 4 januari 1696, ”C E Stiernh”, och Bergshammars biblioteks tryckta etikett överst på ryggen. Ur Gerard Bonnier bibliotek. *9000

Collijn Sveriges bibliografi 1600-talet 889 och Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 34, 37 respektive 42 för första arbetet. Utkom första gången 1668. Titelns avslutande åtta i årtalsuppgiften är tryckt över sista siffran i det ursprungliga årtalet 1687. Avslutas med en liten hyllningsvers av O. Wexionius. Bengt Höök var en egensinnig bokbindare på Kungsholmen i Stockholm, som drygade ut inkomsterna med viss förlagsverksamhet. Collijn Sveriges bibliografi 1600-talet 178 och Davidsson Svenskt musiktryck före 1750, nr 74-75 för det andra arbetet. Varianten med träsnittsvinjett på titelbladet i stället för graverad titelvinjett. Musiken är komponerad av Gustaf von Düben. Denna den första samlade editionen av Columbus diktning utgavs av hans elev Jacob Reenstierna och innehåller även begravningsverser över bland andra Marcus Cronström, Ebba Brahe och Ludvig Pontus De la Gardie. Möjligen skulle ägaranteckningen kunna vara skriven av något av Georg Stiernhielms barnbarn Cecilia Elisabet eller Carl Ertman Stiernhielm.

21. **Sweriges landz-lagh**/ effter som hon är aff fordom den stormächtige höghborne furste och herre/ her Carl then IX Sweriges/ Giöthes/ Wendes/ finnars/ carelers/ lappars i Norlanden/ the caijaners och esters i Lijfland/ &c. konung/ öfwersedd/ confirmerat, och åhr 1608 publicerat worden. Men nu på nytt effter the nye uplagde laghböcker medh flere concordantier förbättrat och uthgången. Uplagdt medh Thomas Anderszon Bergmans egen bekost- nadt. Sthlm, (I. Meurer, 1667 respektive) J. G. Eberdt, 1683. Högsma- 12:o. (2),315,(1) s. + **Sweriges stadz-lagh**/ effter den stormächtigste höghborne furstes och herres/ herr Gustaff Adolffs, Sweriges/ Göthes/ och Wendes/ &c. konungz/ storfurstes til Finlandh/ hertigz til Estland och Carelen/ herres uthöf- Ingermanland/ &c. befalning men nu på nytt effter the nye uplagde laghböcker medh flere concordantier förbättrat och uthgången. Såsom ock kongl. m.tz placat, angående revision öfwer justitiæ sakerne/ rät- tegångz ordinantien, rättegångs process och domare reglor/ tilsatt. Uplagdt aff Thomas Anderszon Berghmann. Sthlm, J. G. Eberdt, 1682-83. Högsma 12:o. (2),288,(77) s. Ngt nött stänkdekorerat samtida skinnbd med upphöjda bind, oxiderad och delvis bortnött ryggdekor och helt guldsnitt. Bakre yttre falsen med liten skada nedtill. Smärre maskangrepp på främre pärmarna och på ryg-

gen. Ganska snävt skuren på sina håll. Första arbetet lite småfläckigt och med talrika gamla blyertsnoteringar. På slutet saknas ett bihang om 12 s. *1800 Collijn Sveriges bibliografi 1600-talet 485. Rudbeck Svensk lagbibliografi 31A-C. I "Landslagen" är tryckarken från 1667 års upplaga återanvända så när som på titelbladet och slutbladet. I detta exemplar saknas på slutet det 12-sidiga revisionsplakatet daterat 1682.

22. WAHLSTRÖM, A. **Ethica mathematica**. Heller matematisk sedelära. Innehållande första delen några moraliska reflexioner wid de förnämsta uti astronomien förefallande phænomena. Jemte bifogade matematiska

anmärkningar therunder/ samt tillämpning til sönn- och högtids dagars evangelier och epistlar hela året igenom. Västerås, P. Devall, 1742. 8:o. (16),712,(88) s. Med träsnittsillustrationer i texten. Nött samtida marmorert skinnbd med upphöjda bind, enkel blindpressad rygglinjering och dubbla pärmlinjer. Stänkta snitt. Ryggen med reva nederst och två minimala maskhål. Titelbladet ngt fläckat. Inlagan med lager- och småfläckar. Endast första delen. *2750

Med tryckt rekommendation av bland andra Anders Celsius. Arbetet var tänkt att omfatta fyra delar men endast tre delar utkom, de senare två utgavs postumt 1752-54. Detta är den första. Författaren (1703-49) var lektor vid Västerås gymnasium och kyrkoherde i Skerike. Munckells herdaminne sammanfattar att han "war liten till växten, af ett ringa yttre anseende, men djupsinnig, gudfruktig och förnöjsam. Wänner och kände talade länge med aktning om honom". Wahlströms förord innehåller en del intressant biografisk information och arbetet är en blandning av astronomi och teologi uppbyggd kring betraktelser om himlavalvet, solen, månen planeter etc. med många astronomiska detaljuppgifter i vad som synes vara Derhams efterföljd. Genom ett detaljerat men dåligt alfabetiserat register hittar läsaren till både teologiska och astronomiska begrepp som "anfächtning", "camera obscura", "Copernici werlds-system", "Derham", "dunster", "falskhet", "fixstiernor", "gravitation", "Hevelius", "Job", "Jupiter" etc.

23. WALLERIUS, J. G. **Tankar om verldenes, i synnerhet jordenes, danande och ändring**. Sthlm, H. Fougts, 1776. 8:o. (6),183,(1 blank,4) s. & 1 utvikbar grav. plansch. Tryckarmärke i träsnitt på titelsidan. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Ryggen nött och ryggpappen saknas upp- och nedtill. Sprucken i häftningen vid s. 80-81. Några enstaka lager- och småfläckar. Flera blyertsmarkeringar i marginalerna. Delvis på blåtonat papper. Med Bergshammars delvis bortnötta lilla tryckta etikett på ryggen och Adelborgs blyertsanteckningar. Bra ex. *3500

Med Henrik Fougts tryckarmärke på titelsidan. I detta berömda men även för sin tid omoderna geologiska arbete försökte Wallerius med hjälp av de nya vetenskaperna att förklara världens uppkomst utifrån gamla testamentet. Wallerius argumenterar för att världen skapats ur vatten och ljus (motsvarande första Moseboks himmel och jord) och återoppar bland annat en mängd tänkare ur den mystiska traditionen. Frängsmyr ser arbetet som "ett levande exempel på den underströmning av mystik som kännetecknar det förnuftsriktade 1700-talet."

Boken blev också uppskattad i sin samtid och översattes till band annat tyska, franska och italienska. En latinsk utgåva utkom 1779.

24. VEGESACK, E. von. **Svenska arméens fälttåg uti Tyskland och Norrige åren 1805, 1806, 1807 och 1808.** Sthlm, L. J. Hjerta, 1840. 8:o. 128 s. Trevligt samtida ljusbrunt hfrbd. Ryggen med guldlinjer, blindpressningar och infärgat titelfält. Brunstänkta snitt. En ytlig skinnskada nedtill på ryggen och lätt nötta ytterfalsar. Enstaka fläckar t.ex. en liten marginalfläck på s. 31. Spår av bortrivet exlibris på frampärmens insida. Bra ex. ★2000

Setterwall Svensk historisk bibliografi 3731. Ernst von Vegesack (1763-1818) var född i Rostock men flyttade med föräldrarna till Sverige 1777. Han deltog med framgång bland annat i krigen 1788-90, 1805-07, 1808-09 och 1813-14. Hans dotterdotterson Verner von Heidenstam skriver om honom i "När kastanjerna blommade".

25. [Vegesack] (MONTGOMERY, G. A.) **Biografi öfver framledne general-löjtnanten m.m. friherre Ernst von Vegesack.** Sthlm, Ecksteinska tryckeriet, 1827. 8:o. Litograferat porträtt,(2),VIII,83 s. Mörkgrått hklbd från 1900-talets första hälft (Carl P. Nilsson & c:o, Lund). Ngt lagerfläckig. En lagning i övre marginalen på s. 23-24. ★1400

Setterwall Svensk historisk bibliografi 4999. Ernst von Vegesack (1763-1818) var född i Rostock men flyttade med föräldrarna till Sverige 1777. Han deltog med framgång bland annat i krigen 1788-90, 1805-07, 1808-09 och 1813-14. Hans dotterdotterson Verner von Heidenstam skriver om honom i "När kastanjerna blommade".

